

TO IN ONO.

P. Hug. Sattnerjev oratorij v nemščini. — Prof. Anton Funtek je že meseca majnika dovršil nemški prevod besedila p. Hug. Sattnerjevega oratorija „Assumptio“. Prevod je izboren; natančen po mislih, skoro dobeseden, povsod istih oblik kot izvirnik: tako zna pri nas na nemščino prevajati samo mojster Funtek. Za zgled naj primerijo čitatelji edinole končni zbor zemljanov „Salve Regina“:

Ceščena Kraljica, usmiljena Mati,
Ti naše življenje in up in sladkost!
Glej, k tebi zdihujemo Eve otroci,
ko žalost nas bega, napaja grenkost.
Pokaži nam svoje premile oči,
usmili se, Mati, nas Ti!

V bridkosti spočeti, v solzah smo rojeni,
trpljenja vihari nad nami oblast,
in s pota do večnega, srečnega doma
skušnjava nas vabi in greha nečast...
O Mati, ozri se na naše gorje,
odkleni nam svoje srce!

Ti Solnce rodila si večne resnice,
o daj, da posije na temni naš pot!
Ti strla si glavo peklenškemu zmaju,
obvaruj življenja pogubnih nas zmot.
In k sebi trpine privedi nas kdaj
v nebeški preblaženi raj!

Gegrüßt seist du, Königin, Mutter voll Gnaden,
du unsere Süße, du Leben und Trost!
Dich rufen wir, Evas laut weinende Kinder,
von Trauer bedrückt, von Stürmen umtost.
O, wende dein Auge barmherzig uns zu,
o Mutter, erbarme dich du!

Empfangen in Schmerzen, geboren in Zähren,
so schreiten wir klagend und weinend zum Grab.
Vom Wege zum ewigen, glücklichen Heime
lenkt Sünde, Versuchung verlockend uns ab...
O Mutter, blick' nieder auf unseren Schmerz,
erschließe uns gnädig dein Herz!

Die Sonne der Wahrheit hast du uns geboren,
o lasse sie scheinen ins Dunkel der Nacht!
Die Schlange der Hölle, du hast sie zertreten,
so schütze uns auch vor der Irrungen Macht!
Und führe uns einmal aus Jammer und Qual
zu dir in den himmlischen Saal!

Trdno upamo, da bo oratorij, ki je na domačih tleh tako krasno uspel, s tem tekstom podložen, ponese slavo naše glasbene umetnosti preko slovenskih mej.

Dr. Mih. Opeka.

† Anton Aškerc.

Dne 10. junija t. l. je umrl v ljubljanski deželni bolnišnici pesnik Anton Aškerc. Zadel ga je kap. Z Aškercem je izginila s slovenskega literarnega polja čudna prikazen. Tendanca v literaturi se morda nikjer ni pokazala v hujši obliki kot pri njem; ta silovita tendanca, polna sovraštva in divje se boreča, je

ubila tudi vso poezijo v njem. Ostal je od pesnika le pust verzifikator, ves zagrizen v eno samo — popolnoma negativno idejo.

Anton Aškerc se je rodil pri Sv. Marjeti ob Rimskih toplicah blizu Celja leta 1856. Študiral je v Celju, bogoslovne nauke je dovršil v Mariboru. Služboval je na raznih mestih kot kaplan, dokler se ni dal leta 1898. vpokojiti. Istega leta ga je ljubljanski magistrat nastavil za mestnega arhivarja.

Napisal je vsega skupaj 15 knjig. Od 15 knjig je 11 samih pesmi, in sicer: Balade in Romance leta 1890. in 1903. druga izdaja, Lirske in epske poezije 1896, Nove poezije 1900, Zlatorog 1904, Četrty zbornik poezij 1904, Primož Trubar 1905, Mučeniki 1906, Junaki 1907, Jadranski biseri 1908, Akropolis in Piramide 1909, in Poslednji Celjan. Skupno z Ivanom Veselom je izdal Rusko antologijo l. 1901. Poizkusil se je tudi v dramatik in izdal 1900. leta Tri dramatične študije. Nadalje imamo od njegove roke še dva potopisa: Izlet v Carigrad in Dva izleta na Rusko. Brošura: Ali je Primož Trubar upesnitve vreden junak ali ne — je polemične vsebine.

Aškerc je zgrešil svoj poklic. Vstopil je v bogoslovje, dasi je bil popolnoma tuj duhu katoliške vere. Pri svoji nadarjenosti bi bil seveda lahko v vsakem drugem stanu prišel do kruha; zato mu je tembolj zameriti, da se je dal posvetiti v duhovnika, dasi je bil poln sovraštva do tega poklica, ker v semenišču ni študiral bogoslovja, ampak čital svobodomiselnost literaturo. Šel je v pastirstvo, a je tako prezirljivo opravljal funkcije svojega stanu, da se je ljudstvo pohujševalo nad njim.

Prve pesnitve Aškerčeve so pokazale njegov izredni epiški talent. Med baladami in romancami prve dobe so res epiški biseri. Če bi bil Aškerc ostal pri poeziji, bi bil slovensko slovstvo obogatil z deli trajne vrednosti. A zašel je v fanatično strujo najhujših kulturobojnikov, ki so si v mednarodni organizaciji „Svobodne misli“ stavili nalogo uničiti cerkve in monarhije.

Nastavili so ga na ljubljanskem magistratu kot arhivarja. To službo so ustanovili nalašč zanj. A nade v Aškerčevo osebno agitatorično moč se niso uresničile. Aškerc je bil samosvoj človek, ni maral družbe, v občevanju je bil kratkobeseden in zadirljiv, nezadovoljen z vsem, kar ga je obdajalo. Aškerc ni imel privlačne sile, zato je tem ostreje pisal in s pravim odpadniškim fanatizmom zastopal svoje nazore.

Aškerc je bil intransigentni doktrinar, nestrpen proti vsaki drugi misli. Zato tudi med somišljeniki ni imel pravih pristašev. Pri mednarodnem shodu Svobodne misli v Pragi so ga izvolili med podpredsednike. Tam je zboroval z najhujšimi sovražniki cerkve in monarhije. V tej družbi so bili možje, ki so povzročili krvavo revolucijo na španskem in v Portugalu, na primer znani Ferrer, ki je v Barceloni ustanovil prave šole za anarhiste. Ta od framonstva